

PIRAMIDE COLLEGE

(V)SO De Piramide, voor leerlingen met een
lichamelijke beperking of langdurige ziekte

Schoolondersteuningsprofiel Piramide College

2022-2023

Vastgesteld 10 mei 2022

Inhoudsopgave:

Hoofdstuk 1	Algemene gegevens	Blz. 3
Hoofdstuk 2	Aanmelding	Blz. 6
Hoofdstuk 3	Ondersteuning	Blz. 7
Hoofdstuk 4	Handelingsgericht werken	Blz. 8
	a. Kernondersteuning	Blz. 9
	b. Plusondersteuning	Blz. 20
	c. Grenzen aan de ondersteuning	Blz. 22
Hoofdstuk 5	Ondersteuning van leerlingen met (niet aangeboren) hersenletsel	Blz. 23
Bijlage I	Protocol aanmelding (V)SO De Piramide	Blz. 26

1. Algemene gegevens

Algemeen	(V)SO De Piramide is een school, die onderwijs biedt aan leerlingen met een langdurige ziekte en/of een lichamelijke beperking. De school bestaat uit een afdeling voor basisonderwijs (SO De Piramide) en uit een afdeling voor voortgezet onderwijs (VSO Piramide College). Zowel het SO als het VSO hebben een regionale functie.
Contactgegevens VSO	Adres: Steenwijklaan 30 Postcode: 2541 RL Den Haag Telefoon: 070-2181307 e-mail: info@hmsdepiramide.nl Website: www.soVSOdepiramide.nl Directeur: Dick Rensen Locatiedirecteur: Karin Nijhuis (start 1-8-2022)
Onderwijsvisie/ concept	Het Piramide College biedt voortgezet speciaal onderwijs aan leerlingen van 12 tot uiterlijk 20 jaar. Onze leerlingen kunnen als gevolg van hun lichamelijke beperking, langdurige ziekte, of een combinatie van meerdere diagnoses, (nog) geen regulier onderwijs volgen. Ons onderwijsaanbod is vergelijkbaar met het aanbod in het regulier onderwijs. Door de specifieke expertise van ons team, de differentiatiemogelijkheden in het onderwijs, de aanpassingen in ons gebouw en de intensieve samenwerking met Basalt Revalidatie krijgen de leerlingen onderwijs, onderwijsondersteuning en de (medische) zorg die ze nodig hebben om te leren en zich optimaal te ontwikkelen. De leerlingen stromen uit naar een vervolgopleiding of (beschutte) arbeidsplek. We leren onze leerlingen zo zelfstandig mogelijk deel te nemen aan de samenleving: in wonen, werken, burgerschap, verder leren en vrijetijdsbesteding. Wij gaan uit van de mogelijkheden en talenten van de leerlingen. Daarbij gaan we altijd voor het hoogst mogelijke. Om dat te bereiken vragen we van ons team hoge ambities voor zichzelf, het onderwijs en de leerlingen. Onze uitgangspunten zijn (zie het Schoolplan 2019-2023): • Maatwerk is nodig, de groep is belangrijk. • Samen kennen we ieder kind. • Leerlingen zijn eigenaar van hun eigen leerproces. • We werken samen met ouders en externe partners. • Ons onderwijs en de keuze van leermiddelen sluit aan op ontwikkelingen in techniek en samenleving. • Ons onderwijs is opbrengstgericht. • We stimuleren creativiteit. • Veiligheid, goede zorg en onderling respect zijn nodig voor optimale ontwikkeling. • Permanente professionalisering is noodzakelijk. Bij het laatste inspectiebezoek heeft de inspectie aan het Piramide College het basisarrangement afgegeven.
Onderwijsaanbod	Uitstroomprofiel (USP) Arbeid: Arbeidsmarktgericht onderwijs

	Uitstroomprofiel (USP) Vervolgonderwijs: vmbo-bbl, vmbo-kbl, vmbo-tl en havo Op het Piramide College zijn de groepen heterogeen samengesteld. Dit betekent dat binnen een lesgroep of klas leerlingen kunnen zitten die op verschillende niveaus les krijgen of leerlingen van hetzelfde niveau maar uit verschillende leerjaren of leerroutes. De leerlingen volgen de lessen aan de hand van een vast rooster, maar worden individueel of in kleine groepjes aangestuurd. Er wordt gebruik gemaakt van reguliere (digitale) lesmethodes.			
Leerlingenaantal totaal	1/10/2018: 86	1/10/2019: 94	1/10/2020: 88	1/2/2022: 81
Per leerroute:				
Arbeid	26	23	20	18
Vmbo-bbl	25	32	29	28
Vmbo-kbl	2	4	2	6
Vmbo-tl	23	19	14	20
Havo	10	16	21	9
Schooljaar	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Uitstroom naar:				
Reguliere arbeid	3	0	0	
Beschut werk	0	5	2	
Arb. dagbesteding	1	0	0	
Mbo Entree	2	0	0	
Mbo 2	2	6	7	
Mbo 3	1	1	0	
Mbo 4	2	8	4	
Hbo	3	0	1	
Reg. onderwijs	0	0	3	
Vavo	0	0	0	
VSO cluster 4	0	0	0	
VSO cluster 3	0	0	1	
Thuis*	2	3	4	
Overleden	1	0	0	
Verhuisd buitenland	0	0	1	
Beroepsopleiding	2	1	1	
Aantal behaalde diploma's:** AMG***				
Vmbo bbl	1	3	8	
Vmbo kbl	0	1	0	
Vmbo tl	2	11	4	
Havo	3	0	5	
	*De genoemde thuiszitters zijn over het algemeen leerlingen die niet meer leerplichtig zijn en/of hun diploma hebben behaald, maar op grond van hun beperking of ziektebeeld niet in staat zijn verder te studeren of te gaan werken.			
	** Met ingang van schooljaar 2018-2019 kunnen de leerlingen in de leerroutes vmbo bbl en vmbo kbl een volledig diploma behalen in de profielen Zorg & Welzijn en Dienstverlening & Producten (in samenwerking met het Zuid West College).			

	De leerlingen binnen de leerroutes vmbo-tl en havo behalen een diploma door middel van Staatsexamens. Meer informatie is te vinden in de schoolgids en in het examenboekje: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
	***Met ingang van het schooljaar 2021-2022 kunnen leerlingen in het uitstroomprofiel arbeid het Arbeidsmarktgerichte diploma (AMG) halen. Het examenreglement is te vinden op de website: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
Onderwijs- arrangement	Alle leerlingen hebben een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van een samenwerkingsverband. Daarnaast kan voor een individuele leerling of voor een groep leerlingen een arrangement worden aangevraagd.

2. Aanmelding

Leerlingen die aangemeld worden bij het Piramide College zijn afkomstig van basisscholen, scholen voor speciaal (basis)onderwijs en scholen voor voortgezet onderwijs. Om te kunnen starten op het Piramide College is een toelaatbaarheidsverklaring van een samenwerkingsverband nodig en een plaatsingsbesluit van de directie van de school. De route en de voorwaarden voor plaatsing zijn beschreven in het protocol Aanmelding van (V)SO De Piramide. Dat protocol hangt als bijlage aan dit schoolondersteuningsprofiel (zie bijlage I).

3. Ondersteuning

Het Piramide College biedt speciale ondersteuning aan leerlingen die door hun beperking en/of ziektebeeld niet in staat zijn om deel te nemen aan het reguliere onderwijs. De Piramide biedt via haar team van ambulante begeleiders ook advies en ondersteuning aan leerlingen en leraren op andere scholen.

De ondersteuning die het Piramide College kan bieden, is vanwege het speciale karakter van de school groter dan die van een reguliere school. Wij spreken daarom niet van basis- en extra ondersteuning, maar van kern- en plusondersteuning.

Startpunt van de kernondersteuning is, dat de leerlingen van De Piramide groepsgewijs onderwijs krijgen. Het onderwijs op De Piramide is met andere woorden sterk geïndividualiseerd, maar het Piramide College biedt geen individueel onderwijs. Wanneer een leerling meer hulp bij het leren en/of zorg nodig heeft dan vanuit de kernondersteuning kan worden gerealiseerd, spreken we van plusondersteuning.

Wanneer plusondersteuning nodig is in de vorm van hulp bij het leren (onderwijsondersteuning) kan het Piramide College, in overleg met ouders, daarvoor middelen aanvragen bij het samenwerkingsverband van de gemeente waar de leerling woonachtig is. Ook wanneer plusondersteuning nodig is in de vorm van zorg, gaat De Piramide in overleg met leerling en/of ouders. Afhankelijk van het type zorg kan de route om de zorg te verkrijgen verschillen. Daarover is meer te lezen in de folder 'Informatie over de bekostiging van zorg op (V)SO De Piramide', zie: <https://www.sovsodepiramide.nl/documenten>

Op het gebied van zorg (V)SO De Piramide met een aantal vaste partners. Basalt Revalidatie zorgt voor verschillende vormen van therapie, Florence Kinderthuiszorg levert verpleegkundige zorg en Middin en Inzowijs leveren persoonlijke begeleiding, om een paar voorbeelden te noemen. Ondersteuning bij het leren en/of zorg zijn in veel gevallen voorwaardelijk om aan het onderwijs op het Piramide College te kunnen deelnemen.

4. Handelingsgericht werken

Het Piramide College werkt volgens de uitgangspunten van handelingsgericht werken in het voortgezet onderwijs, opgesteld door Pameijer, Van Beukering, Van der Wulp & Zandbergen (2012). In de volgende tabel wordt kort weergegeven wat deze uitgangspunten voor het Piramide College betekenen. De praktische invulling vindt u onder paragraaf 5.

1. De werkwijze is doelgericht
Het stellen van duidelijke doelen is voor alle leerlingen van belang. Op het Piramide College worden per schooljaar en per vak onderwijsdoelen opgesteld. Deze doelen worden in het ontwikkelingsperspectief (OPP) van de leerling vastgelegd en tweemaal per jaar geëvalueerd.   Soms is het noodzakelijk naast onderwijsdoelen ook andere doelen te bereiken, om ervoor te zorgen dat de leerling optimaal van het onderwijs kan profiteren. Ook die worden in het OPP van de leerling vastgelegd. Bij alle gestelde doelen vermeldt het OPP tevens, welke plusondersteuning wordt ingezet om de doelen te behalen.
2. Het gaat om afstemming en wisselwerking
Een leerling ontwikkelt zich nooit op zichzelf, maar staat voortdurend onder invloed van de wisselwerking van de mensen om zich heen. Voor de leerlingen op het Piramide College zijn dat o.a. leerlingen, ouders/verzorgers, docenten, assistenten, artsen, therapeuten en hulpverleners. Het gaat hierbij niet alleen om de interactie en wisselwerking tussen de leerling en de directbetrokkenen, maar ook om die tussen de verschillende betrokkenen onderling. Mentor- en oudergesprekken, planbesprekingen, rapport- en OPP-gesprekken hebben allemaal als doel de begeleiding van de leerling op elkaar af te stemmen en zo eenduidig en effectief mogelijk te laten zijn.
3. Onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal
Iedere leerling is uniek en ontwikkelt zich op zijn/haar eigen wijze en met specifieke onderwijsbehoeften. Op het Piramide College wordt van elke leerling in het OPP vastgelegd wat de onderwijsbehoeften zijn en hoe aan deze behoeften tegemoet wordt gekomen. Dat kan ondersteuning op didactisch gebied zijn, maar ook bij andere aspecten van de ontwikkeling waarbij ondersteuning gewenst is.
4. Mentoren en docenten maken het verschil
De docenten op het Piramide College zijn voldoende toegerust om de leerlingen op de juiste wijze te ondersteunen. Zij hebben oog voor de verschillen tussen de leerlingen en hun onderwijsbehoeften. Ieder schooljaar wordt er aan deskundigheidsbevordering gedaan, waarbij niet alleen didactische onderwerpen aan bod komen, maar ook de gevolgen van bepaalde fysieke beperkingen en ziektebeelden op de totale ontwikkeling van de leerling.   Iedere leerling heeft een persoonlijk mentor, die voortdurend met de leerling in contact is en hem/haar stimuleert en ondersteunt om de gestelde onderwijsdoelen te behalen en toe te zien op de juiste uitvoering van de in het OPP vastgelegde ondersteuning.
5. Positieve aspecten zijn van groot belang
Elke leerling heeft talenten, kwaliteiten en interesses. Op het Piramide College worden deze in het OPP benoemd en wordt er gebruik van gemaakt om de leerling in zijn/haar kracht te zetten. Wat

goed gaat breiden we uit, wat niet werkt laten we achterwege. Door voortdurend de focus te houden op dat wat wél lukt, zal de leerling positief in het leven staan en uitdagingen overwinnen.

6. Betrokkenen werken constructief samen

Het Piramide College hecht veel waarde aan een goede communicatie en samenwerking met de ouders. Ouders zijn ervaringsdeskundigen en kennen hun kind het beste. Daarom worden zij nadrukkelijk betrokken bij de begeleiding van hun zoon/dochter.

De leerlingen worden altijd bij de gesprekken betrokken. Het is belangrijk dat zij mede-eigenaar zijn van hun eigen leerproces. Daarom wordt er goed naar de leerling geluisterd en wordt hun inbreng serieus genomen.

7. De werkwijze is systematisch en transparant

Handelingsgericht werken is een systematische en transparante werkwijze. Op het Piramide College onderstrepen we dit door heldere routes te hebben waar het gaat om de begeleiding van de leerlingen. In de klas zijn het de docenten die de leerlingen lesgeven en dit doen vanuit de ondersteuningsbehoeftes zoals in het OPP van de leerling beschreven staan. Collega's, assistenten of externe partners ondersteunen dit proces waar nodig, binnen en buiten de klas.

Bij zorgen of hulpvragen zijn er duidelijke afspraken welke route te volgen om deze bespreekbaar te maken en te zoeken naar oplossingen, die uiteindelijk weer terug te vinden zijn in het OPP van de leerling.

a. Kernondersteuning:

De Schoolbesturen binnen het SWV Zuid-Holland West hebben afgesproken, dat de basisondersteuning wordt omschreven in 10 standaarden, alle voorzien van een aantal concretisering. Voor het Piramide College gelden deze standaarden binnen de kernondersteuning. Net als alle scholen, heeft het Piramide College de ambitie om deze 10 standaarden en de concretisering te realiseren, op een wijze die past bij de visie en de organisatie van de school. Hieronder vindt u in de omschreven standaarden, met in de rechterkolom de concretisering hiervan zoals die op het Piramide College worden gerealiseerd.

De bekwaamheidseisen voor docenten, zoals geformuleerd in de wet BIO en het toezichtkader van de Onderwijsinspectie vormen voor het Piramide College het fundament onder de kernondersteuning.

Standaard 1: De school neemt leerlingen zorgvuldig aan en draagt ze zorgvuldig over.

De school houdt zich aan de afspraken zoals vastgelegd in de BOVO-procedure, voor aanmelding bij het loket Instroom en de procedure VOROC.

Leerlingen die vanuit het po, so of sbo voor de brugklas worden aangemeld, worden in de leerroute van het advies geplaatst. Gezien de uitgebreidere aanmeldingsprocedure is de school niet gehouden aan de in BOVO vastgestelde termijn van aanname. Leerlingen die naar Arbeid of mbo doorstromen worden aangemeld via VOROC. Voor leerlingen die naar het hbo uitstromen geldt dit niet.

De school zorgt voor een kennismakings-/introductieprogramma voor nieuwe leerlingen.	Nieuwe leerlingen maken kennis met de school door middel van een eerste persoonlijk gesprek samen met ouders/verzorgers. Na aanmelding en toelating wordt voor de nieuwe brugklassers voorafgaand aan de zomervakantie een kennismakingsochtend georganiseerd. Dit laatste geldt niet voor leerlingen die tussentijds instromen.
Indien noodzakelijk voor de begeleiding kan de school nader onderzoek of observatie (laten) doen.	Gezien het speciale karakter van de school is het van belang bij aanmelding altijd nader onderzoek te (laten) doen. Dit onderzoek gaat niet alleen over de schoolvorderingen, maar ook over andere factoren die van invloed kunnen zijn op plaatsing en ondersteuning binnen het Piramide College.
Voor leerlingen met een extra ondersteuningsvraag wordt een gesprek met ouders gevoerd met het oog op het opstellen van een ontwikkelperspectief en een ontwikkelplan.	Alle leerlingen op het Piramide College hebben een ontwikkelperspectief (OPP). Dit wordt binnen zes weken, nadat de leerling gestart is, opgesteld en met ouders én leerling besproken, en daarna door ouders/leerling en schooldirectie ondertekend.
De school zorgt voor een goede aansluiting tussen school en vervolgonderwijs of arbeidsmarkt.	Leerlingen die na het Piramide College naar arbeid uitstromen, worden door middel van een passend onderwijsaanbod en doorlopend stagetraject voorbereid op een arbeidsplek die aansluit bij de mogelijkheden en zorgbehoefte van de leerling. Gestreefd wordt om de laatste stage van de leerling vanuit het Piramide College over te laten gaan in een baan of beschutte arbeidsplek. De decaan heeft daartoe een uitgebreid netwerk en zal samen met de ouders en de leerling in dit proces optrekken. Alle leerlingen worden tijdens de lessen Loopbaanoriëntatie- en begeleiding (LOB) voorbereid op de overstap naar een vervolgonderwijs, dan wel (beschutte) arbeidsplek. Voor leerlingen, die na het Piramide College verder gaan leren, is er soms de mogelijkheid te gaan proefstuderen bij de studie van hun keuze. Voor leerlingen die tussentijds doorstromen naar een andere vorm van (regulier) onderwijs wordt altijd contact opgenomen met de toeleverende school om de onderwijsbehoeften toe te lichten. Het Piramide College volgt de uitgestroomde leerling nog twee schooljaren en signaleert eventuele problemen bij de betrokken school, werkgever of bij de gemeente (bestendinging).
In de kernondersteuning zijn de volgende aanvullingen van toepassing:	
De CvB, waarin een jeugdarts, psycholoog, maatschappelijk werker en de zorgcoördinator zitting hebben, maakt een vast onderdeel uit van het plaatsingstraject. Iedere nieuw aangemelde leerling wordt binnen de CvB besproken, waarbij, naast de intern begeleider, ook andere bij de leerling	

betrokken deskundigen kunnen worden uitgenodigd. De CvB-leden kan gevraagd worden nader onderzoek te doen en zullen advies geven over plaatsing, verwachtingen t.a.v. het onderwijs en belastbaarheid. Deze adviezen worden mede gebruikt om het eerste OPP van de leerling op te stellen. Desgewenst kan bij hulpvragen na plaatsing aan de leden van de CvB om advies gevraagd worden.

Het streven is alle leerlingen binnen het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs met een volledig diploma de school te laten verlaten. Soms is dat op grond van de belastbaarheid niet haalbaar. Er zijn leerlingen die bijvoorbeeld niet voor een volledig rooster naar school kunnen komen, maar wel het onderwijs op een bepaald niveau kunnen volgen. Voor deze leerlingen biedt het Piramide College de mogelijkheid om deelcertificaten te behalen op het niveau dat bij de leerling past, waarna samen met de leerling en de ouders gezocht wordt naar een passend vervolgtraject.

Soms is het met het oog op de belastbaarheid van een leerling beter om de examens te spreiden over twee schooljaren. Op advies van de docenten en de intern begeleider en in overleg met de leerling en ouders, wordt een goede verdeling van de vakken over twee jaar bepaald en in het OPP van de leerling vastgelegd.

Op het Piramide College wordt uitgegaan van de talenten van de leerlingen. De school biedt daarom de leerlingen de mogelijkheid om de vakken waarin hij/zij uitblinkt, op een hoger niveau te volgen dan die waarin de leerling onderwijs volgt. Soms valt een leerling op grond van zijn/haar beperking juist helemaal uit op een vak dat nodig is voor het behalen van een diploma en moet dit vak volgen op een lager niveau. Voor de leerlingen binnen de leerroute vmbo-bbl resulteert dit in het niet behalen van een volledig diploma, maar wordt de school verlaten met een portfolio met certificaten. Voor leerlingen binnen de leerroutes vmbo-kbl, -tl en havo heeft dit effect op het niveau waarop het diploma wordt afgegeven, namelijk op het niveau van het laagst behaalde vak.

Standaard 2: De school betreft ouders actief bij de ontwikkeling van de leerling en bij de school

Er is structureel contact met ouders over de leervorderingen van de leerling.

De leervorderingen van elke leerling worden tweemaal per jaar met de leerling en zijn/haar ouders besproken. Dit gebeurt aan de hand van het rapport, het OPP én de leerstofjaarplanning.
De leerlingen in het usp Arbeid worden tevens beoordeeld aan de hand van de Competentielijst Werknemersvaardigheden. Deze competentielijst geeft over de jaren heen een goed beeld van de mogelijkheden en begeleidingsbehoefte van de leerling op de arbeidsmarkt.

Ouders kunnen de schoolresultaten van hun zoon/dochter volgen in Magister. Ouders en leerlingen krijgen hiervoor eigen inloggegevens.

De school neemt tijdig contact op ingeval van verzuim, problemen bij het leren of in het gedrag.

Iedere leerling heeft een persoonlijk mentor die, in geval van verzuim, contact opneemt met de ouders. Bij zorgwekkend verzuim en/of hulpvragen m.b.t. gedrag wordt de zorgcoördinator betrokken. Bij hulpvragen m.b.t. het leren is

	dat de intern begeleider. In alle gevallen blijft de persoonlijk mentor verantwoordelijk voor het begeleidingsproces.
Ouders krijgen inzicht in hoe de leerling zich ontwikkelt.	De ontwikkeling van de leerling in de breedste zin wordt in het OPP vastgelegd en jaarlijks met ouders en leerling besproken. Daarmee wordt de relatie tussen de leervorderingen en de gevolgen voortvloeiend uit de beperking of het ziektebeeld inzichtelijk en kan er zo nodig plusondersteuning worden ingezet of andere stappen worden ondernomen.
De school betreft ouders tijdig bij beslissingen over de ondersteuning van een leerling en/of de overdracht of doorverwijzing naar een andere school of een bovenschoolse voorziening.	Bij wijzigingen in de plusondersteuning, zoals die in het OPP is vastgelegd, worden ouders door de persoonlijk mentor geïnformeerd. Wanneer er sprake is van overdracht of doorverwijzing naar een andere school, zal de intern begeleider dit proces begeleiden.
De school informeert ouders over relevante ontwikkelingen binnen de school.	Aan het begin van het schooljaar vindt de algemene informatieavond plaats, waar alle ouders voor worden uitgenodigd. Indien daar aanleiding toe is wordt een extra ouderavond georganiseerd.

Standaard 3: De school beschikt over de volgende protocollen en documenten en handelt overeenkomstig.	
Veiligheidsplan (incl. Incidentenregistratie)	Zie: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten De registratie van incidenten vindt plaats en wordt jaarlijks geëvalueerd.
Klachtenprocedure	Zie: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
Plan fysieke toegankelijkheid	Ons gebouw is geheel rolstoeltoegankelijk, beschikt over een lift en is voorzien van meerdere aangepaste toilet- en verzorgingsruimten met tillift.
Protocol medisch handelen	Zie: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
Verzuimprotocol	Zie: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	Zie : https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
Privacyprotocol	Zie: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
Pestprotocol	Zie: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten
Dyslexieprotocol	Wordt vernieuwd. Leerlingen met dyslexie kunnen wel gebruik maken van bij hen passende dyslexiesoftware, vergroting van toetsen op A3 en/of extra tijd.

Dyscalculieprotocol	Het Piramide College beschikt niet over een apart dyscalculieprotocol, maar wel over een rekenbeleidsplan, waarin de begeleiding van leerlingen met ernstige rekenproblemen is opgenomen. Er zijn leerlingen die als gevolg van hun beperking (ernstige) rekenproblemen ondervinden. Daarom is het rekenonderwijs op het Piramide College erop gericht, iedere leerling zo adequaat mogelijk te begeleiden door, indien nodig, gebruik te leren maken van een regelkaart of rekenmachine. Bij blijvend onvoldoende resultaat zal voor die leerling binnen het uitstroomprofiel Vervolgonderwijs een aangepast rekenexamen worden aangevraagd.
Toestemmingsformulier ouders	Voor het uitwisselen van leerlinggegevens en privacygevoelige informatie met derden wordt ouders en leerlingen van 16 jaar en ouder gevraagd een toestemmingsformulier te ondertekenen.
Voor de overige protocollen geldend op het Piramide College verwijzen we u naar onze website: https://www.sovsodepiramide.nl/documenten	

Standaard 4: De school voorziet in (mentor)begeleiding van leerlingen

Elke klas c.q. leerling kent een begeleidings- c.q. mentorvoorziening.	Elke klas heeft tenminste twee groepsmentoren, die zorg dragen voor de algehele gang van zaken binnen de groep. Daarnaast heeft elke leerling een persoonlijk mentor, die de schakel vormt tussen leerling en school. Hiermee is de persoonlijk mentor het eerste aanspreekpunt voor de ouders. De persoonlijk mentor levert een bijdrage aan het OPP, houdt zicht op de leervorderingen en de uitvoering van de plusondersteuning en heeft een signalerende rol m.b.t. het welbevinden van de leerling. Bij hulpvragen wordt gebruik gemaakt van de zorgroute, waarbij als eerste stap de hulpvraag in het onderwijszorgoverleg wordt geagendeerd.
De taken en verantwoordelijkheden van een mentor c.q. begeleider zijn vastgelegd.	Zie www.soVSOdepiramide.nl > Ouders > Protocollen

Standaard 5: De school voorziet in een leerlingvolgsysteem waarin relevante gegevens van leerlingen gedurende meerdere jaren zijn opgenomen

De school zorgt voor een digitaal leerlingvolgsysteem.	Het Piramide College maakt gebruik van Magister, maar werkt waar het gaat om de elektronische leeromgeving

	inmiddels met Peppels. Leerlingen en ouders hebben inzage in het cijferoverzicht.
De school houdt de ontwikkelingen en vorderingen van elke leerling systematisch bij.	Tweemaal per jaar krijgen de leerlingen een rapport. Er wordt niet alleen gekeken naar de behaalde resultaten, maar ook naar de leervorderingen, zoals die in de leerstofjaarplanning staan beschreven. Daarnaast wordt eenmaal per schooljaar middels TOA-toetsen de ontwikkeling voor de talen en het rekenen gevolgd, uitgedrukt in referentieniveaus. De leerlingen binnen het uitstroomprofiel Arbeid nemen niet deel aan de TOA-toetsen. Voor deze leerlingen worden de arbeidsvaardigheden aan de hand van de Competentielijst Arbeidsvaardigheden systematisch beoordeeld. Hiermee wordt een deugdelijke basis gelegd voor het vinden van de bij de leerling best passende arbeidsplek.
Er wordt voortgebouwd op het leerlingvolgsysteem van de school van herkomst.	Voor de nieuwe leerlingen wordt gebruik gemaakt van het leerlingvolgsysteem van de aanleverende school.
De school maakt gebruik van beschikbare digitale overdracht-systemen.	Het Piramide College maakt gebruik van Onderwijs Transparant, BOVO en VOROC.
In de kernondersteuning is de volgende aanvulling van toepassing:	
Het behaalde resultaat binnen het onderwijs is bepalend voor de uitstroommogelijkheden van de leerling, rekening houdend met de wensen en fysieke mogelijkheden van de leerling. Daarbij wordt altijd uitgegaan van het hoogst haalbare. De school biedt op basis van het onderwijs en geboden ondersteuning hulp bij het vinden van de juiste vervolgopleiding of arbeidsplek.	

Standaard 6: De school zorgt voor een veilig schoolklimaat	
De school ondersteunt leerlingen bij het ontwikkelen en versterken van sociale vaardigheden.	De persoonlijk mentor houdt op regelmatige basis gesprekje met de leerling over onderwijs en welbevinden. Alle leerlingen volgen tijdens hun schoolloopbaan op het Piramide College een serie lessen over weerbaarheid en relationele vorming. Deze lessen zijn niet leerjaar gebonden. De groepen worden zorgvuldig samengesteld, waarbij rekening gehouden wordt met de weerbaarheid en het gevoel van veiligheid van de leerlingen afzonderlijk. De leerlingen binnen het uitstroomprofiel Arbeid hebben bovendien in hun rooster lessen Sociale Vaardigheden. Leerlingen kunnen op school gebruik maken van korte trajecten gericht op vragen op sociaal-emotioneel gebied of op het gebied van gedrag via het SMW+.
De school besteedt systematisch aandacht aan discriminatie en pesten van leerlingen en medewerkers.	De groepsmentoren bespreken aan het begin van het schooljaar de groepsregels, waarin ook regels zijn opgenomen over pesten en discriminatie. Alle medewerkers van de school zien erop toe dat de sfeer in de klas veilig is voor alle leerlingen en medewerkers.

	De leerling kan zich in geval van pestgedrag of discriminatie wenden tot zijn/haar persoonlijk mentor of een van de contactpersonen in de school. Dit laatste geldt ook voor de medewerkers.
In de kernondersteuning is de volgende aanvulling van toepassing:	
Het individuele karakter van onderwijs en ondersteuning, waarbij leraren, onderwijsassistenten en verpleegkundige dagelijks het sociaal klimaat bewaken, zorgt voor veiligheid. Daarin wordt het team waar nodig bijgestaan door de deskundigen die binnen de school werkzaam zijn. De zorgstructuur van de school maakt adequaat handelen snel bespreekbaar en mogelijk.	
De school besteedt projectmatig aandacht aan verschillende kwetsbare groepen in de samenleving.	

Standaard 7: De schoolorganisatie is ingericht op een adequate onderwijsondersteuning	
De school heeft een ondersteuningsstructuur beschreven, waarvan in ieder geval een zorgcoördinator, de mentor, een vertrouwenspersoon, een schoolmaatschappelijk werker, gedragswetenschappers (vanuit het SWV) en een verpleegkundige deel van uitmaken.	De ondersteuningsstructuur van het Piramide College ziet er als volgt uit: 1. De persoonlijk mentor van de leerling is de eerste in lijn om ondersteuningsbehoeften te signaleren. 2. In de jaarplanner staat iedere twee weken een onderwijszorgoverleg (ozo) gepland, waar de mentor vragen over of van zijn/haar leerling kan bespreken. Bij het ozo zijn in ieder geval aanwezig de persoonlijk mentor, de zorgcoördinator en de intern begeleider. Zo nodig wordt het ozo aangevuld met een mededocent, verpleegkundige, assistente of deskundige. 3. Indien nodig wordt de vraag opgeschaald naar de CvB. De school kan, naast de SMW van Basalt Revalidatie, ook gebruik maken van de SMW+ vanuit de gemeente.
Teams/docenten bespreken de onderwijsresultaten.	Tweemaal per jaar vinden aan de hand van het OPP leerlingenbesprekingen plaats (tussenevaluatie en eindevaluatie OPP).
Teams/docenten signaleren tijdig leeropgroei- en opvoedproblemen.	Alle docenten hebben een signalerende functie en richten zich tot de persoonlijk mentor als er vragen zijn. Daarnaast maken de docenten gebruik van de journaalfunctie in het leerlingendossier. Het journaal kan, indien nodig, gebruikt worden als input voor een gesprek met leerling en ouders.
De school werkt handelingsgericht bij het begeleiden van leerlingen.	Handelingsgericht werken staat op het Piramide College centraal. U vindt de uitwerking hiervan in paragraaf 4.
De school kan, zo nodig met ondersteuning vanuit het SWV, de ondersteuningsvraag van een leerling in beeld brengen.	Voor het opstellen van de ondersteuningsvraag van een nieuw aangemelde leerling wordt samengewerkt met het SWV waar de leerling is aangemeld. De ondersteuningsbehoefte van een leerling is medebepalend

	voor het afgeven van de toelaatbaarheidsverklaring door het SWV. Indien nodig wordt samen met het SWV voor een individuele leerling of groep leerlingen een extra arrangement aangevraagd om voor deze leerling(-en) de plusondersteuning te kunnen bekostigen.
De school maakt afspraken over de verantwoordelijkheid van ouders, leerling, schoolbegeleiders en externe begeleiders bij ondersteuning.	Afhankelijk van de aard van de begeleiding worden er afspraken vastgelegd tussen school, ouders, leerling en de externe partner. De afspraken worden vastgelegd in een Plan van Aanpak en regelmatig met alle betrokkenen geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De ondersteuning wordt ook in het OPP van de leerling benoemd en geëvalueerd.
Leerlingen worden op een planmatige wijze begeleid.	Het OPP van de leerling is leidend in de aanpak van de begeleiding. Er wordt gebruik gemaakt van een PDCA-cyclus, zodat de begeleiding voortdurend kan worden bijgesteld naar de begeleidingsbehoefte van de leerling.
In de kernondersteuning zijn de volgende aanvullingen van toepassing:	
Voor het zo goed en breed mogelijk begeleiden van de leerlingen, beschikt het Piramide College over een zorgcoördinator én een intern begeleider. Zij hebben een coördinerende en ondersteunende rol.	
Voor de doelgroep van het Piramide College zijn kennis en vaardigheden op ICT-gebied van groot belang. Een deel van de leerlingen is door hun fysieke beperking aangewezen op het werken op de computer. Daarom volgen alle leerlingen gedurende hun schoolloopbaan op het Piramide College ICT-lessen. Zij kunnen certificaten behalen voor de verschillende deelgebieden, maar ook een volledig ECDL-diploma. Voor die leerlingen voor wie het passend is binnen hun vakkenaanbod, is er de mogelijkheid hun ICT-kennis en vaardigheden toe te passen binnen de leerlingenwerkplaats van het Piramide Podium.	

Standaard 8: De school is in staat om problemen op de volgende terreinen te signaleren en kan leerlingen daarbij licht-curatief ondersteunen.	
Cognitieve ontwikkeling	De leerlingen volgen lessen op het niveau dat past bij het schooladvies van het po of vo. Soms ondervindt een leerling dusdanige problemen voortvloeiend uit de beperking of het ziektebeeld, dat niet aan de verwachtingen kan worden voldaan. Daarom is het van groot belang voortdurend de totale ontwikkeling van de leerling te volgen, met de ouders en de leerling over in gesprek te blijven en zo nodig het onderwijsprogramma aan te passen.
Leren (w.o. dyscalculie, dyslexie,)	De brugklassers hebben één uur in de week een studieles op het rooster staan. In deze les wordt o.a. aandacht besteed aan het leren leren. Voor het rekenonderwijs beschikt het Piramide College over een Rekenbeleidsplan. Hierin zijn ook de interventies

	opgenomen voor leerlingen met ernstige reken- of wiskunde problemen. Voor leerlingen met dyslexie zijn er mogelijkheden tot het inzetten van (digitale) hulpmiddelen, tijdsverlenging bij toetsen en examens en vergroting van de toets op A3. Er wordt gewerkt aan een nieuw dyslexieprotocol.
Gedrag	Bij gedragsproblemen zullen de persoonlijk mentor en de zorgcoördinator samen met de ouders en de leerling onderzoeken wat ten grondslag ligt aan het gedrag en wat er aan interventies nodig zijn om de leerling zich zo passend mogelijk te laten ontwikkelen.
Sociaal-emotionele ontwikkeling	De sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen wordt jaarlijks gevolgd middels de vragenlijsten in SCOL. Indien de uitkomst van de vragenlijst reden tot zorgen geeft, gaat de school met ouders en leerling in gesprek om deze zorgen te delen en te praten over wensen en mogelijkheden tot begeleiding. Hiervoor werkt de school nauw samen met Basalt Revalidatie, jeugdhulpzorginstanties en Schoolmaatschappelijk werk.
Fysieke situatie	De school beschikt over een verpleegkundige en medisch assistenten. Vaste medische handelingen worden in het rooster van de leerlingen opgenomen. Indien van toepassing wordt er een verpleegkundig handlingsplan en/of noodprotocol opgemaakt met de leerling en de ouders.
Veiligheid/verzuim	Leerlingen mogen in de pauzes de school en het plein alleen dan verlaten, indien ouders vooraf schriftelijk toestemming hebben gegeven. Bij ongeoorloofd verzuim maakt de school gebruik van de 3-6-9-regeling. Indien noodzakelijk heeft de zorgcoördinator contact met leerplicht.
Schoolloopbaan	Loopbaanoriëntatie- en begeleiding (LOB) neemt sinds enkele jaren een belangrijke plaats in binnen het onderwijsaanbod. In deze lessen is er uitgebreid aandacht voor het leren kennen van eigen interesses en kwaliteiten, wordt de arbeidsmarkt verkend, getraind in sollicitatieprocedures en bekeken welke opleidingen en arbeidsmogelijkheden er zijn, die niet alleen past bij de interesses en talenten van de leerling, maar ook bij de fysieke mogelijkheden.
Problemen in de thuissituatie/gezinssituatie	Bij problemen in de thuis- of gezinssituatie zal de school met ouders en leerling kijken wat nodig is om de schoolloopbaan zo goed mogelijk te laten verlopen. Indien dat gewenst is, kan er gebruik worden gemaakt van SMW of andere instanties. De school beperkt de hulpverlening tot de leerling binnen school.

In de kernondersteuning zijn de volgende aanvullingen van toepassing:	
Doordat de school nauw samenwerkt met Basalt Revalidatie, kan in geval er twijfels zijn over de capaciteiten van een leerling in relatie tot het ziektebeeld, een neuropsychologisch onderzoek worden aangevraagd. De resultaten daarvan worden, met toestemming van de ouders en/of de leerling, binnen school besproken. Mocht de uitslag van het onderzoek aanleiding zijn het OPP van de leerling te wijzigen, dan wordt dat met de leerling en de ouders besproken.	
Voor leerlingen met een beperkte belastbaarheid is het mogelijk een aangepast vakkenpakket te volgen in combinatie met een aangepast rooster.	
Voor leerlingen die behoefte hebben aan rustmomenten om zo de hele lesdag op school te kunnen zijn, beschikt de school over een rustruimte. Tijdens de rustmomenten kan gebruik worden gemaakt van de rustruimte, maar kan ook buiten de klas mentale rust genomen worden. Rustpauzes worden in het rooster van de leerling opgenomen en door de assistenten gecoördineerd.	
Het Piramide College beschikt over onderwijsassistenten. Onderwijsassistenten kunnen worden ingezet t.b.v. een individuele leerling of een groepje leerlingen tijdens een les. De ondersteuning wordt veelal ingezet om de zelfredzaamheid van de leerling te bevorderen. Dit kan zowel bij de praktische als de theoretische vakken zijn. Voor ondersteuning bij hun ADL kan een leerling hulp krijgen van de assistenten.	
Alle leerlingen volgen lessen bewegingsonderwijs. De gymsectie werkt met eigen assistenten, om ervoor te zorgen dat alle leerlingen op een veilige manier aan de lessen kunnen deelnemen, rekening houdend met hun belastbaarheid en beperking.	

Standaard 9: De school werkt samen met kernpartners aan een effectieve ondersteuningsstructuur.	
De school heeft directe contacten met de Jeugdhulp via een contactpersoon van het CJG, in de school.	De zorgcoördinator onderhoudt contacten met de schoolmaatschappelijk werker (SMW) van Basalt Revalidatie over de samenwerking met het CJG, waar ouders met hun kind naar verwezen kunnen worden voor extra begeleiding en ondersteuning in de thuissituatie en bij de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerling zelf.
In de school is schoolmaatschappelijk werk beschikbaar.	De SMW heeft zitting in de CvB en onderzoekt en adviseert mede bij hulpvragen van de leerling. De SMW legt huisbezoeken af en spreekt ouders en leerling op school op verzoek van de CvB en rapporteert terug naar de CvB en/of zorgcoördinator.
Onderwijs en jeugdhulp werken vanuit de eigen verantwoordelijkheid samen aan het integraal begeleiden van een leerling.	De zorgcoördinator onderhoudt contacten met jeugdhulpinstanties over de leerling, indien de leerling daar bekend is en waarbij een gezamenlijk aanpak t.a.v. ondersteuning en begeleiding afgesproken dient te worden.

	De persoonlijk mentor van de leerling deelt de informatie en behartigt de belangen van de leerling op school.
Er is op de school gestructureerd overleg tussen school en ketenpartners.	De zorgcoördinator onderhoudt het contact en maakt afspraken voor besprekingen met de jeugdhulp binnen school. De zorgcoördinator bezoekt overleggen met jeugdhulpinstanties indien hierom gevraagd wordt. De zorgcoördinator informeert directie en CvB-leden over de processen die lopen bij ernstige gedragsproblematiek. De zorgcoördinator informeert indien nodig LPA en SWV over de benodigde trajecten die lopen voor leerlingen met ernstige gedragsproblematiek, waardoor het onderwijs voor de leerling belemmerd dreigt te worden.
In de kernondersteuning zijn de volgende aanvullingen van toepassing:	
De begeleiding en de ondersteuning voor de leerlingen met problemen op sociaal emotioneel gebied wordt zoveel mogelijk gegeven door de betrokken teamleden binnen het Piramide College en dient binnen hun deskundigheid te vallen. Bij een overstijgende hulpvraag wordt door de CvB geadviseerd hoe de hulp nader ingericht kan worden binnen of buiten de mogelijkheden van het Piramide College.	

Standaard 10. De school stelt jaarlijks de effectiviteit van de ondersteuning en begeleiding vast.	
De school heeft vastgelegd welke ondersteuning en begeleiding zij aan leerlingen met een (extra) ondersteuningsbehoefte heeft geboden.	In het OPP van de leerling wordt per schooljaar vastgelegd welke plusondersteuning aan de leerling wordt geboden.
De school evalueert jaarlijks met ketenpartners de inzet en opbrengst van de ondersteuning en begeleiding.	De inzet en opbrengst van de ondersteuning en begeleiding wordt tweemaal per schooljaar aan de hand van het OPP geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. Mocht er tussentijds behoefte aan evaluatie zijn, dan zal daarvoor een afspraak met de leerling, ouders/verzorgers en de persoonlijk mentor worden gemaakt. Voorstellen tot wijzigingen of aanpassingen kunnen ook vanuit het team via de route van het ozo tot stand komen. Bij een voorstel tot wijziging in het uitstroomprofiel van de leerling, wordt de CvB om advies gevraagd.
De school evalueert met leerling en ouders de inzet en opbrengst van ondersteuning en begeleiding aan de hand van het opgestelde plan.	De (plus-)ondersteuning wordt tweemaal per jaar tijdens het OPP- gesprek met de leerling en de ouders geëvalueerd.

De school evalueert het schoolondersteuningsprofiel.	Jaarlijks wordt het schoolondersteuningsprofiel door het MT, de zorgcoördinator en de intern begeleider geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
In de kernondersteuning is de volgende aanvulling van toepassing:	
Voor onze leerlingen staan niet alleen de schoolvorderingen voortdurend centraal, maar ook de algehele ontwikkeling van de leerling, waarbij de zelfredzaamheid op alle ontwikkelingsgebieden een belangrijke plaats inneemt. Hiervoor vindt er jaarlijks tenminste één planbespreking per leerling plaats, waarin de leerling, ouders, revalidatiearts, therapeuten, eventuele externe partners, persoonlijk mentor en de zorgcoördinator van de school de totale ontwikkeling van de leerling bespreken en de effectiviteit van de plusondersteuning evalueren.	

b. Plusondersteuning

Het Piramide College kan voor individuele leerlingen ondersteuning organiseren, die aanvullend is op de kernondersteuning. Dat noemen wij plusondersteuning.

In het OPP van de leerling wordt beschreven of, en zo ja, welke plusondersteuning wordt ingezet. Daarbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de stimulerende factoren van de leerling. Voor de plusondersteuning kijkt het Piramide College naar de volgende ondersteuningsthema's (met per thema een voorbeeld van een vorm van plusondersteuning):

Gebied	Deelterreinen	Vormgeving	Uitvoering door
Taak- /leergedrag & leergebied- overstijgend	Plannen en organiseren	Ergotherapie	Ergotherapeut Basalt Revalidatie AB-team van school
	Zelfredzaamheid	1. Begeleiding in de klas 2. Trainingen	1. o.a. Middin, assistenten, AB-dienst van school 2. Basalt Revalidatie
Persoonlijke begeleiding	Randvoorwaarde deelname onderwijs	Onderwijsjeugdarrangement (OJA)	Middin of Inzowijs
Didactisch	Dyslexie	Begeleiding bij spellen/lezen/inzet hulpmiddelen	Logopedist Basalt Revalidatie
	Geheugenproblemen	Gebruik regelkaarten, ook bij examens	Docenten
	Capaciteitenonderzoek	NPO	Basalt Revalidatie, Youz of schoolpsycholoog
Sociaal- Emotionele	Weerbaarheid	1. Individuele begeleiding	1. Psycholoog Basalt Revalidatie of Youz 2. Basalt Revalidatie

Ontwikkeling / redzaamheid		2. Deelname aan groepsmodules	
	Acceptatie ziektebeeld/beperkingen	Individuele begeleiding	Psycholoog Basalt Revalidatie of begeleiding vanuit ziekenhuis
Spraak/taal-ontwikkeling / redzaamheid	Woordenschat	Individuele training	Logopedist Basalt Revalidatie
	NT2-onderwijs	Aparte lessen gericht op het leren van de Nederlandse taal, individueel of in groepsverband	Docent Piramide College AB dienst school
	Hulp bij mondeling taalgebruik in voorbereiding op mondelinge examens	Individuele begeleiding	Logopedist Basalt Revalidatie
	Verbale redzaamheid bij spraakproblemen	Individuele begeleiding	Logopedist Basalt Revalidatie
	Aangepast bewegingsonderwijs	Zwemmen	Vakdocent bewegingsonderwijs
	Fysieke ontwikkeling of ondersteuning na medische ingreep	Fysio- en/of ergotherapie	Fysio- en ergotherapeut Basalt Revalidatie
	Specifieke medische handelingen of toezicht	Individuele handelingen	Schoolverpleegkundige, medisch assistenten of externe verpleegkundige bijv. van Kinderthuiszorg
	Aangepast meubilair of hulpmiddelen	Begeleiding bij uitzoeken en levering en afstelling	Ergotherapeut Basalt Revalidatie
	Aanpassingen bij examens	Toestaan van tijd voor medische handelingen, rustpauzes e.d. tijdens het eindexamen	Examencoördinator i.s.m. Staatsexamencommissie
Gezin/ woonsituatie/ hulpverlening	Ondersteuning in de opvoedsituatie	Begeleiding op individuele basis thuis of op school	SMW, Basalt Revalidatie, Middin, CJG, Youz ....

c. Grenzen aan de ondersteuning

Helaas zijn er grenzen aan de ondersteuning die het Piramide College kan bieden. Leerlingen die zeer gespecialiseerde ondersteuning nodig hebben kan geen passende onderwijsplaats geboden worden. Deze leerlingen worden doorverwezen naar een van de andere VSO-scholen binnen het samenwerkingsverband, waar wel de expertise en de omstandigheden aanwezig zijn om aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling te voldoen.

Het betekent dat wij leerlingen met de onderstaande problematiek **niet** kunnen begeleiden:

Gebied	Beperking
Cognitieve ontwikkeling	... met een ernstige verstandelijke beperking
	... met ernstige en langdurige geheugenproblemen
Leren	... met zeer ernstige leerachterstanden
Gedrag	... die geen grenzen kennen
	... die geen autoriteit erkennen
	... die de veiligheid aantasten
	... die zeer ernstig storend gedrag in het onderwijsleerproces vertonen
	... die zeer ernstige spijsbelproblematiek hebben, weigeren om naar school te gaan
	... met een ernstige combinatie van leer – en gedragsproblemen
Sociaal-emotionele ontwikkeling:	... die geen contact kunnen leggen
	... die ernstig autistisch zijn
	... die zich ernstig agressief gedragen t.o.v. docenten en/of medeleerlingen
	... die seksueel overschrijdend gedrag vertonen
	... met een ernstige verslavingsproblematiek
Lichamelijke situatie:	... die doof/slechthorend zijn en andere diagnose hebben die voorliggend is, waardoor onderwijs op een school voor doven en slechthorenden niet mogelijk is.
	... die blind/slechtziend zijn en andere diagnose hebben die voorliggend is, waardoor onderwijs op een school voor blinden en slechtzienden niet mogelijk is.
	... die een spraak- of taalprobleem hebben, niet voortkomend uit de fysieke beperking of langdurige ziekte.

5. Ondersteuning van leerlingen met (niet aangeboren) hersenletsel

Vastgesteld 10 mei 2022

Sinds de intrede van de onderwijszorgarrangementen (OZA) in 2016 profileert (V)SO De Piramide zich nadrukkelijker als een school en expertisecentrum voor kinderen met (Niet Aangeboren) Hersenletsel of neurologische restklachten na een val, hersenbloeding of ziekte. In samenwerking met verschillende ketenpartners zoals het Samenwerkingsverband SPPOH en Basalt Revalidatie biedt (V)SO De Piramide de volgende ondersteuningsvormen:

- Ondersteuning vanuit het Steunpunt Hersenletsel (SPPOH) op PO, VO, S(B)O en V(S)O scholen door het Team van Ambulant Begeleiders van De Piramide middels Steunpunturen.
- Ondersteuning vanuit een arrangement op PO, VO, S(B)O en V(S)O scholen door het Team van Ambulant Begeleiders van De Piramide.
- Plaatsing op het SO of het Piramide College middels een TLV. Hierbij kan het team extra ondersteund worden door het Team van Ambulant Begeleiders bijvoorbeeld met inzet van een TLV hoog.
- Observatieplaatsing op SO De Piramide (*en streven zou zijn op het Piramide College vanaf 2022-2023*) middels aanvraag van een observatie arrangement bij SPPOH, SPOW of het SWV ZHW. De leerling blijft hierbij ingeschreven staan op de Stamschool wanneer deze instroomt op het SO. *Het streven zou zijn om een vergelijkbare constructie te realiseren op het Piramide College in 2022-2023.*

Routering richting de aanvraag van een TLV of observatieplaatsing

Voorafgaand aan een aanvraag TLV of observatieplaatsing voor een leerling met (Niet Aangeboren) Hersenletsel of neurologische restklachten op het SO of het Piramide College is het advies om tenminste een aantal Steunpunturen op de stamschool in te zetten door het team van Ambulant Begeleiders óf de informatie uit de reeds ingezette Steunpunturen te gebruiken, met als voornaamste doel Trajectbegeleiding, bestaande uit:

- Verkenning van de hulpvraag in samenwerking met de stamschool en ouders door observatie en gesprek, hieruit volgt verslaglegging door het Team AB en een advies.
- Inschatting van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
- Inschatting van de mogelijkheden van de stamschool.
- Advisering voor observatieplaatsing of TLV.
- Introductie van de leerling bij de zorgcoördinatoren en IB-ers op SO De Piramide of het Piramide College.
- Introductie van de leerling in de CVB en advisering bij aanvraag van een arrangement en het formuleren van ontwikkelingsdoelen.

Binnen de CVB wordt een advies uitgebracht richting plaatsing middels een TLV of observatieplaatsing en worden de voorwaarden voor plaatsing of observatieplaatsing bepaald in overleg met de leden van de CVB en de klassenleiding.

Hierbij zijn noodzakelijke voorwaarden:

- Toekenning van een observatie arrangement of TLV vanuit het Samenwerkingsverband.

- Betrokkenheid en voortdoring van de inschrijving op de Stamschool van de leerling (binnen het SO in de huidige situatie *en het streven zou zijn in 2022-2023 ook op de VO stamschool*) in geval van een observatie arrangement
- én toestemming van directie.

Afspraken binnen de Hersenletsel observatieroute

1. Een observatieplaatsing kan steeds met 3 maanden worden verlengd met een periode tot maximaal een jaar. We gebruiken hierbij een formulier wat elke drie maanden naar de stamschool gestuurd wordt (*SO en streven per 2022-2023 ook het Piramide College*).
2. Binnen de observatieroute wordt gebruik gemaakt van een aparte, intensieve bespreekroutine waaraan deelgenomen wordt door de klassenleiding, IB of ZOCO, stamschool, SPPOH of SWV, ouders, afgevaardigden van Basalt en mogelijk andere betrokkenen. De evaluatie gesprekken worden voorgezeten door de coördinator van het Steunpunt Hersenletsel. Gemiddeld worden er per jaar 3-4 evaluatie gesprekken gepland, mogelijk aangevuld met CVB besprekingen.
3. Het advies is om deze bespreekroutine ook toe te gaan passen binnen het Piramide College per 2022-2023 om intensieve monitoring van (NA)H leerlingen met een grote ondersteuningsbehoefte te realiseren.
4. Na de periode van maximaal een jaar stroomt de leerling uit met een passend advies. Uitstroom kan zijn naar: SO De Piramide middels een TLV, voortzetting van het traject op het Piramide College middels een TLV. Of uitstroom naar het PO, VO, een andere vorm van SO of VSO of dagbesteding.

Keuze voor een observatieplaatsing

De keuze voor een observatieplaatsing wordt geadviseerd wanneer:

- de leerling nog zeer beperkt belastbaar is en weinig onderwijs kan volgen maar er wel het advies ligt is om hier mee te starten en waarbij doel is om de totaalontwikkeling van het kind te activeren. Didactische ontwikkeling is onderdeel van het programma maar is niet voorliggend, vandaar de keuze voor een observatietraject.
- de leerling nog een intensief revalidatieprogramma volgt en weinig onderwijs kan volgen maar er wel het advies ligt om hier mee te starten.
- er reden is om aan te nemen dat de leerling op termijn terug kan naar de oude vorm van onderwijs.
- er reden is om aan te nemen dat de leerling op lange termijn mogelijk niet passend is binnen het doelgroepenmodel van De Piramide binnen een TLV maar momenteel wel.
- er twijfels zijn over de cognitieve, didactische, emotionele of motorische ontwikkeling van de leerling of een combinatie hiervan en er intensief onderzoek en ondersteuning nodig is om de leerling in ontwikkeling te brengen.

Contra-indicaties voor een TLV en/of een observatieplaatsing

- Ernstige gedragsproblemen. Gedragsproblemen, die voortkomen uit omgevingsfactoren als overprikkeling of overbelasting, hoeven geen belemmering voor plaatsing te vormen.
- Ernstige cognitieve problematiek voortkomend uit de hersenbeschadiging met daarbij een intelligentieprofiel uitkomend ruim onder de 70 waarbij we zien dat de verklaring van het totaal IQ niet voortkomt uit de lage verwerkingssnelheid van de leerling.

Aanvraag TLV

De trajecten voor leerlingen met (NA)H of neurologische restklachten zijn doorgaans intensief. Het advies is om in gesprek met de Samenwerkingsverbanden te komen tot maatwerk in de keuze voor de hoogte van een TLV of observatie arrangement.

Bijlage I Protocol aanmelding (V)SO De Piramide

Vastgesteld 30-3-2022

1. Eerste contact

A: Ouders nemen zelf contact op met school.

- Eerste contact met IB-er/ZOCO.
- IB/ZOCO maakt zelf afspraak voor informatief gesprek.
- Tijdens het eerste informatieve gesprek worden geen gegevens genoteerd en wordt de schoolgids uitgereikt.

B: School (kan ook TPG of KDV zijn), AB-er of SWV neemt contact op met de Piramide/ het Piramide College.

- Eerste contact met IB-er/ZOCO.
- Afhankelijk van dit eerste contact wordt er een informatief gesprek georganiseerd.

2. Aanmeldingsgesprek

Mochten ouders en leerling tot aanmelding overgaan, dan volgt een aanmeldingsgesprek met IB en ZOCO.

Ouders wordt vooraf gevraagd de volgende stukken mee te brengen:

- Laatste medische info n.a.v. een consult bij de medisch specialist
- Laatste verslag, intake bij een therapeut, psycholoog, schoolarts e.d.
- Laatste rapport/schrijven van de school waar de leerling bekend bij is
- ID of paspoort ouders
- Zorgpas van de lln.
- ID of paspoort van de leerling
- Bij aanmelding brugklas VSO het adviesformulier van BOVO

Tijdens het gesprek wordt het aanmeldingsformulier ingevuld en door ouders ondertekend.

De verschillende toestemmingsformulieren worden door de ouders ingevuld en ondertekend.

Op het VSO worden de formulieren vooraf naar de ouders gestuurd, zodat zij die ingevuld mee kunnen brengen tijdens het aanmeldgesprek.

3. Is er plaats?

Wanneer al voor de aanmelding duidelijk is dat (voorlopig) geen plaats beschikbaar is, kan de directeur, na advisering door het locatie-overleg, besluiten de aanmelding niet in behandeling te nemen. Daarbij wordt gekeken naar de reeds aanwezige aantallen leerlingen per vak en/of groep en (het samenstel van) hun ondersteuningsbehoeften enerzijds en de ondersteuningsbehoefte van de aangemelde leerling anderzijds.

Wanneer tijdens de behandeling van de aanmelding blijkt dat (voorlopig) geen plaats beschikbaar is, wordt wel conform dit protocol besloten of de leerling kan worden toegelaten, maar kan de directeur de leerling op een wachtlijst plaatsen. Altijd vindt dan met ouders en evt. andere betrokkenen overleg plaats over wat in die situatie de beste route is (aanmelden bij een andere school, inzet ambulante ondersteuning).

4. Contact (V)SO met het BO/VO en het SW

- De IB-er/ZOCO brengt de betrokken school op de hoogte van de aanmelding.
- Voor het VSO wordt de aanleverende school gevraagd een OKR van het Piramide College in te vullen en eventueel nog ontbrekende stukken naar de IB-er te mailen/sturen.
- De IB-er/ZOCO meldt de aanmelding bij het SWV.
- Mocht de leerling nog niet bekend zijn bij het SWV dan is er niet zoveel aan de hand. Loopt de TLV-aanvraag al, dan wordt bekeken of de procedure on hold gezet moet worden, zodat de Piramide / het Piramide College de tijd heeft alle stukken te verzamelen en te beoordelen of deze leerling op de Piramide / het Piramide College op zijn plek is. Er wordt eventueel om een uitnodiging tot meelezen in OT gevraagd, zodat de benodigde stukken in te zien zijn.

- De ZOCO overlegt met Basalt Revalidatie of enig ander revalidatiecentrum indien de leerling daar bekend is.

5. Invullen profielschets

De IB-er en ZOCO vullen zoveel als mogelijk de profielschets in of gebruiken het OPP van de school van herkomst. In de profielschets kunnen ook vragen worden geformuleerd voor o.a. de leden van de CVB.

Zodra de profielschets is ingevuld en daarin eventuele vragen helder geformuleerd zijn, wordt deze door de ZOCO naar de leden van de CVB gestuurd.

De schoolarts informeert bij de betrokken schoolarts van het regulier onderwijs.

Ouders worden gewezen op het aanvragen van ondersteuning van de reeds betrokken schoolarts.

De schoolmaatschappelijk werker kan op advies van de CVB worden gevraagd om een huisbezoek af te leggen bij de ouders van de leerling en inventariseert wat op psychosociaal vlak nodig is of wat nog onderzocht dient te worden.

De administratie maakt een digitaal dossier van de aangemelde leerling.

6. De CVB wordt om advies gevraagd

De CVB leden krijgen op tijd de stukken aangeleverd en adviseren in de eerstvolgende CVB-vergadering over de aanmelding. Dit kan zowel een CVB-SO als CVB-VSO vergadering zijn.

Er zijn drie mogelijkheden:

- De CVB adviseert de leerling aan te nemen.
- Er zijn nog te veel vragen; de CVB doet verder onderzoek, laat verder onderzoek doen of kan een eventuele school van inschrijving adviseren eerst een begeleidings- en onderzoekstraject te laten uitvoeren door een ambulante begeleider van De Piramide. Een voorbeeld hiervan kan zijn dat een leerling op de school van inschrijving veel verzuim laat zien. In zo'n situatie zal eerst een basis voor schoolgang moeten worden gelegd voordat gedacht kan worden aan plaatsing op De Piramide. Bij een advies tot AB-inzet wordt formeel niet geplaatst, maar kan de aanmelding mede op basis van de bevindingen van de ambulante begeleider snel herleven.
- De CVB adviseert de leerling niet te plaatsen.

De adviezen van de CVB worden door de ZOCO met de directeur besproken.

Akkoord van de directeur is noodzakelijk voordat er tot plaatsing kan worden overgegaan.

Voordat een leerling kan worden ingeschreven is afgifte van de TLV noodzakelijk. Ook moet er afstemming en duidelijkheid zijn over de hoogte van de categorie van de TLV en eventuele inzet van zorg via Florence Kinderthuiszorg of inzet persoonlijke begeleiding. Mocht hier geen afstemming over worden bereikt, dan kan dit de inschrijving van de leerling belemmeren.

Wanneer de CvB overweegt een negatief plaatsingsadvies af te geven, gaat de CvB na of tijdens de behandeling van de aanmelding de leerling zelf in voldoende mate is gezien.

Als de CVB een negatief plaatsingsadvies afgeeft wordt dit ook besproken met de directeur.

De directeur en de zorgcoördinator overleggen over de te nemen stappen indien de directeur instemt met het advies om niet te plaatsen. Komt het daadwerkelijk tot een afwijzing dan stelt de voorzitter van de CVB samen met de directeur een afwijzingsbrief op voor ouders.

Indien de leden van de CVB nader onderzoek hebben gedaan, en nog meer tijd behoeven om hun advies te formuleren, zullen zij dit aan de ZOCO laten weten.

Hierna wordt de leerling nogmaals binnen de eerstvolgende CVB besproken.

7. Zorg op school

Bij kennismaking met nieuwe leerlingen en hun ouders/verzorgers inventariseert de zorgcoördinator, in samenspraak met de verpleegkundige, zo goed mogelijk de zorgbehoeftes van de leerling. Wanneer daarbij naar voren komt dat (mogelijk) sprake is van meer zorgbehoefte dan vanuit de kernondersteuning van De Piramide geboden kan worden, gaat er samen met ouders gekeken worden naar extra zorg geleverd door externe zorgaanbieders. De Piramide heeft een samenwerkingsovereenkomst met Florence Kinderthuiszorg voor verpleegkundige zorg. Voor persoonlijke begeleiding wordt vaak

samengewerkt met Middin. Sommige leerlingen hebben al een vaste persoonlijke begeleider op het moment dat zij worden aangemeld bij De Piramide. In dat geval zal De Piramide kennismaken met de in te zetten extra zorgverleners, waarbij gelet wordt op de juiste kwalificaties, verklaring omtrent gedrag en samenwerkingsbereidheid. Na een positief besluit van de directie kan de persoon in kwestie dan op school aan de slag. De zorgcoördinator draagt er zorg voor dat het formulier afspraken externe inzet wordt ingevuld en opgeslagen in het dossier van de leerling.

8. Plaatsing uiterlijk eerste dag na mei-vakantie

De Piramide hanteert de maandag na de mei-vakantie als in principe laatst mogelijke plaatsingsdag binnen het schooljaar. De eerstvolgende mogelijkheid is dan de eerste dag na de zomervakantie. Dit geldt niet voor eerste inschrijvingen in het onderwijs en voor verhuisgevallen.

9. Opstarten onderwijs voor de nieuwe leerling.

Nadat de aanmelding door de directeur definitief is gemaakt, zal de leerling door de IB-er (VSO) dan wel ZOCO (SO) binnen het team worden geïntroduceerd. Verder dienen de volgende zaken geregeld te zijn/worden:

- plek in een klas en (aangepast) meubilair;
- persoonlijk mentor (VSO);
- rooster (VSO);
- speciale hulpmiddelen;
- indien noodzakelijk een plan van aanpak;
- notebook;
- inlog voor magister (VSO);
- inlog voor mijnschool info voor ouders (SO);
- kluisje (VSO);
- eventuele inzet externe zorg.